

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ISTATYMO NR. VIII-840 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

2019 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. lapkričio 14 d. sprendimo Nr. SV-S-976 1.3 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Nepritarti Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2644 (toliau – Projektas) dėl žemiau išdėstytų priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 1 dalis nustato pareigą Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims Įstatyme nustatytais sąlygomis ir tvarka deklaruoti savo gyvenamąją vietą. Remiantis įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi asmens gyvenamoji vieta suprantama taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK), todėl vertinant Projekto nuostatas aktualūs gyvenamosios vietos nustatymo kriterijai esantys CK: Remiantis CK nuostatomis, „fizinio asmens gyvenamąją vietą laikoma vieta, kurioje jis faktiškai dažniausiai gyvena“ (CK 2.16 straipsnio 1 dalis); „<...>kai asmuo faktiškai gyvena keliose vietose, tai vieta, su kuria asmuo yra labiausiai susijęs (kur yra asmens turtas ar didžioji turto dalis, kur yra jo darbo vieta arba kur jis gyvena ilgiausiai), laikoma jo pagrindine gyvenamąją vietą. Tokiu atveju, nustatant asmens nuolatinę gyvenamąją vietą, atsižvelgiama į tai, kur yra jo pagrindinė gyvenamoji vieta“ (2.16 straipsnio 2 dalis); „Nustatant fizinio asmens gyvenamąją vietą, atsižvelgiama į asmens faktinio gyvenimo toje vietoje trukmę ir tęstinumą, duomenis apie asmens gyvenamąją vietą viešuosiuose registruose, taip pat į paties asmens viešus pareiškimus apie savo gyvenamąją vietą“ (2.17 straipsnio 1 dalis). Taigi sistemiškai vertinant Įstatymo 3, 7 straipsnių ir CK 2.16 ir 2.17 straipsnių nuostatas, nuspręsti dėl savo gyvenamosios vietos ir ją deklaruoti yra išskirtinai *paties asmens* teisė ir pareiga.

2. Duomenys apie asmenų, socialinio draudimo įmokų mokėjimą kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybėse, ir (arba) Šveicarijos Konfederacijoje ir faktas, kad jie Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos

sprendimu yra atleisti nuo privalomojo sveikatos draudimo įmokų Lietuvos Respublikoje mokėjimo, savaime neleidžia daryti vienareikšmės išvados apie tai, kad asmens gyvenamoji vieta keičiama ir asmuo Lietuvos Respublikoje nebegyvena – pavyzdžiui, asmuo gali gyventi Zarasuose (Lietuvos Respublikoje), o dirbti ir sveikatos draudimo įmokas mokėti Daugpilyje (Latvijos Respublikoje). Analogiškos situacijos galimos ir su asmenimis, kurie gyvena Lietuvos Respublikoje, tačiau kitoje valstybėje dirba nuotoliniu būdu arba tais, kurie gyvenamąją vietą laiko vietą Lietuvos Respublikoje, tačiau yra laikinai išvykę dirbti į kitą valstybę ir sveikatos draudimo įmokas kitoje valstybėje moka laikinai.

3. Asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaracija taip pat nėra patikimas duomuo liudijantis tai, kad asmens gyvenamoji vieta keičiama ir asmuo Lietuvos Respublikoje nebegyvena – Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas nenumato prievolės gyventojui teikti metinę pajamų deklaraciją ar kitokį dokumentą (dokumentus), kuris patvirtintų jo grįžimo į Lietuvos Respubliką faktą. Taigi, kai gyventojas grįžta į Lietuvos Respubliką ir grįžimo į Lietuvos Respubliką metais tenkina nors vieną iš Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 4 straipsnyje nurodytų kriterijų, jis vėl yra laikomas nuolatiniu Lietuvos Respublikos gyventoju. Taip pat, nors Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatos įpareigoja galutinai iš Lietuvos išvykstantį gyventoją pateikti metinę pajamų deklaraciją iki išvykimo dienos, dažnai pasitaiko atvejų, kai tokia deklaracija yra pateikiama jau po faktinio išvykimo praėjus metams ar ilgesniam laikotarpiui (mokesčių mokėtojai turi teisę tikslinti mokesčių deklaracijas, kol nėra praėjęs Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme nustatytas mokesčių apskaičiavimo (perskaičiavimo) terminas. Todėl gyventojas 2019 metais galėtų pateikti / patikslinti metinę pajamų deklaraciją už 2014 metus ir deklaruoti, jog galutinai iš Lietuvos išvyko 2014 metais).

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad asmenų gyvenamosios vietos deklaravimas be paties asmens valios, pagal duomenis apie socialinio draudimo įmokų mokėjimą ar asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaracijas, yra netikslingas, kadangi neleis pasiekti aiškinamajame rašte keliamų tikslų, priešingai – siūlomas reguliavimas sukurtų prielaidas kaupti neteisingus duomenis Lietuvos Respublikos gyventojų registre.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras